

SZKOLNY PROGRAM WYCHOWAWCZO – PROFILAKTYCZNY
w Zespole Szkół im. UNICEF w Rzeszowie

Szkoła Podstawowa dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim

Klasy 1 – 3

rok szkolny 2018/2019

Opracowanie: Aneta Chorzępa

Szkolny Program Wychowawczo – Profilaktyczny

dla Szkoły Podstawowej dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim zawiera cele i zadania wychowawcze oraz profilaktyczne opracowane z rozdzieleniem na etapy edukacyjne:

Spis treści:

1. Wstęp
2. Podstawa prawna
3. Nowa definicja wychowania
4. Priorytety
5. Ewaluacja i modyfikacja programu
6. Sfery rozwoju, cele i zadania wychowawcze i profilaktyczne

1. Wstęp

Wychowanie jest procesem, który odbywa się w każdym momencie życia dziecka. Zadaniem szkoły jest wychowywanie dzieci i młodzieży do wartości.

Zgodnie z art. 26 Prawa oświatowego następuje połączenie szkolnego programu wychowawczego i programu profilaktyki w jeden dokument zawierający treści i działania o charakterze wychowawczym i profilaktycznym.

Program obejmuje całościowe oddziaływania wychowawcze wraz z uzupełniającymi działaniami profilaktycznymi w zależności od potrzeb uczniów – zarówno w zakresie wspierania dzieci i młodzieży w prawidłowym rozwoju, jak i zapobiegania i przeciwdziałania zachowaniom problemowym.

Program wychowawczo – profilaktyczny został przygotowany w oparciu o przeprowadzoną diagnozę potrzeb i problemów występujących w społeczności szkolnej, dostosowany do potrzeb rozwojowych uczniów, obejmujący treści i działania o charakterze wychowawczym skierowane do uczniów, a także treści o charakterze profilaktycznym skierowane do uczniów, nauczycieli i rodziców.

2. Podstawa prawna:

◀ Konstytucja RP art. 72

◀ Konwencja o Prawach Dziecka art. 3

◀ Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe

◀ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu u form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii

3. Nowa definicja wychowania – **wychowanie** to wspieranie dziecka w rozwoju ku pełnej dojrzałości:

» fizycznej – związanej z naturalnymi procesami rozwoju fizycznego, nabywaniem wiedzy i umiejętności umożliwiających prowadzenie zdrowego stylu życia,

» psychicznej /emocjonalnej i intelektualnej/– ukierunkowanej na osiągnięcie odpowiedzialności za siebie i swój stosunek do świata,

» społecznej – polegającej na nabywaniu umiejętności prawidłowego wywiązywania się z pełnionych ról społecznych i przygotowywania się do podejmowania nowych ról

» aksjologicznej /duchowej/ - obejmującej posiadanie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości oraz poczucia sensu istnienia, które powinno być wzmacniane i uzupełniane przez działania z zakresu profilaktyki dzieci i młodzieży (art. 1 pkt. 3 ustawy *Prawo oświatowe*)

4. Priorytety

I. Podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2018/2019 (MEN, KO) odnoszące się do działań wychowawczo – profilaktycznych szkoły:

1. **100 rocznica odzyskania niepodległości – wychowanie do wartości i kształtowanie patriotycznych postaw uczniów.**
2. **Rozwijanie kompetencji cyfrowych uczniów i nauczycieli. Bezpieczne i odpowiedzialne korzystanie z zasobów dostępnych w sieci.**

II. Priorytety dyrektora szkoły w roku szkolnym 2018/2019:

1. Zapewnienie bezpieczeństwa uczniom.
2. Przestrzeganie szkolnych zasad współpracy z rodzicami.

Wnioski z ewaluacji wewnętrznej wykorzystane do doskonalenia jakości pracy szkoły:

- rozwiązanie problemu korzystania przez uczniów z telefonów w czasie lekcji poprzez opracowanie Zasad korzystania z telefonów komórkowych i innych urządzeń elektronicznych na terenie szkoły (nie dotyczy)

- kontynuowanie akcji informującej dzieci i rodziców o zagrożeniach wynikających z korzystania z TIK i możliwości zabezpieczenia się przed nimi.

5. Ewaluacja i modyfikacja programu:

Wyniki przeprowadzonych ankiet wśród uczniów i rodziców w maju 2018 r jednoznacznie nie wprowadzają zmian treści programu wychowawczo – profilaktycznego.

Również większość wychowawców i nauczycieli potwierdziła w swoich sprawozdaniach dobrą jakość treści programu wychowawczo-profilaktycznego.

Przebieg pracy wychowawczo - profilaktycznej i jej efekty poddawane są systematycznej obserwacji i ocenie. Informacje zwrotne pochodzące od uczniów, rodziców i nauczycieli służą doskonaleniu pracy i wyciąganiu wniosków na przyszłość. Najlepszych efektów można spodziewać się, gdy ewaluacji dokonuje się na podstawie obserwacji procesu wychowania.

Sposoby i środki ewaluacji:

- obserwacja i analiza zachowań uczniów,
- obserwacja postępów w nauce,
- frekwencja na zajęciach dydaktycznych.

Ocena jakościowa i ilościowa programu wychowawczego przeprowadzana jest jeden raz w ciągu roku szkolnego po drugim semestrze. Informacje dotyczące oceny stopnia realizacji programu zawarte są w Sprawozdaniach nauczycieli/wychowawców z realizacji Programu Wychowawczo – Profilaktycznego.

6. Sfery rozwoju, cele i zadania wychowawcze i profilaktyczne

Klasy 1 – 3 Szkoły Podstawowej dla dzieci z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim

SFERY ROZWOJU	CELE ROZWOJOWE	ZADANIA WYCHOWAWCZE I PROFILAKTYCZNE	FORMA REALIZACJI	OSOBY ODPOWIEDZIALNE	TERMIN REALIZACJI	
I.FIZYCZNA	Propagowanie zdrowego stylu życia.	Zapoznanie z podstawowymi zasadami dbałości o zdrowie własne i innych, kształtowanie umiejętności kreowania środowiska sprzyjającego zdrowemu stylowi życia.	Pogadanki, filmy edukacyjne, spotkania z pielęgniarką szkolną. Ćwiczenia praktyczne, metody aktywizujące.	Wychowawcy, wszyscy nauczyciele, higienistka szkolna, rodzice.	Cały rok szkolny.	
		Zapoznanie z zasadami zdrowego, racjonalnego odżywiania się, higieny osobistej i aktywności fizycznej.	Zajęcia dotyczące higieny osobistej, zdrowego odżywiania się. Organizacja zajęć ze specjalistą do spraw żywienia.	Wychowawcy, rodzice. Wychowawcy, wszyscy nauczyciele, higienistka szkolna		
		Przygotowanie do podejmowania działań mających na celu zdrowy styl życia w aspekcie fizycznym i psychicznym.	Zajęcia i akcje szkolne dotyczące profilaktyki zdrowotnej. Organizacja spotkania z lekarzem i stomatologiem. Zajęcia z psychologiem.	Psychologowie, pedagog, higienistka szkolna.		
		Kształtowanie postawy odpowiedzialności za własne zdrowie.	Pogadanki, filmy edukacyjne, spotkania z higienistką szkolną, odgrywanie scenek.	Wychowawcy, higienistka szkolna, rodzice.		wszyscy nauczyciele,
		Rozwijanie umiejętności podejmowania działań na rzecz ochrony przyrody w swoim środowisku.	Pogadanki, wycieczka do lasu, parku. Zajęcia tematyczne.	Wychowawcy, rodzice.		

		Uświadomienie wpływu przyrody nieożywionej na życie ludzi, zwierząt i roślin.	Pogadanki, zajęcia tematyczne.	Wychowawcy, rodzice.	
		Przeciwdziałanie patologii społecznej. (Zapewnienie bezpieczeństwa uczniom – priorytet dyrektora szkoły)	Zajęcia dotyczące szkodliwego wpływu różnych używek na organizm człowieka.	Psychologowie, pedagog	Wychowawcy, higienistka szkolna, rodzice.
		Uczenie bezpiecznego funkcjonowania w różnych sytuacjach życiowych. Odpowiedzialne korzystanie z mediów społecznych. (Zapewnienie bezpieczeństwa uczniom – priorytet dyrektora szkoły) (Przestrzeganie szkolnych zasad współpracy z rodzicami – priorytet dyrektora szkoły)	Nauczanie sytuacyjne, analiza sytuacji z życia codziennego. Zajęcia dotyczące zasad postępowania w różnych sytuacjach zagrażających zdrowiu i życiu (zasady BHP, pożar, ukąszenie, utrata przytomności, zatrucia, atak terrorystyczny, itp.) Przeprowadzenie ewakuacji próbnych. Organizacja spotkań z ratownikami medycznymi (pierwsza pomoc). Zajęcia tematyczne i rozmowy indywidualne	Wszyscy nauczyciele, pracownicy szkoły, rodzice. Wychowawcy, psycholog, pedagog	rodzice.
II. EMOCJONALNA	Kształtowanie osobowości i wspieranie rozwoju	Zapoznanie ze sferą uczuć ludzkich.	Pogadanki, psychodrama, gry i ćwiczenia grupowe, TUP, prace plastyczne.	Wychowawcy, psychologowie, pedagog, wszyscy nauczyciele.	Cały rok szkolny.

	emocjonalnego uczniów.	Kształtowanie umiejętności wyrażania własnych emocji w różnych formach ekspresji. (Przestrzeganie szkolnych zasad współpracy z rodzicami-priorytet dyrektora szkoły)	TUP, metody aktywizujące i relaksacyjne, pogadanki, uczenie sytuacyjne. Uroczystości szkolne.	Wychowawcy, wszyscy nauczyciele. Rodzice.	
		Kształtowanie wytrwałości w działaniu i dążeniu do celu, umiejętności adekwatnego zachowania się w sytuacjach zwycięstwa i porażki.	Nauczanie sytuacyjne, TUP. Pogadanki, gry i zabawy edukacyjne.	Wychowawcy, psychologowie, pedagog, wszyscy nauczyciele.	
		Kształtowanie umiejętności kontaktowania się z ludźmi.	Scenki sytuacyjne, ćwiczenia w prowadzeniu rozmów, TUP, pogadanki, zajęcia muzyczno-ruchowe. Stosowanie AAC	Wychowawcy, wszyscy nauczyciele. Rodzice.	
		Rozwijanie zdolności oceny zachowań własnych i innych.	Pogadanki, rozmowa kierowana. Odwoływanie się do doświadczeń i obserwacji uczniów.	Wychowawcy, psychologowie, pedagog, wszyscy nauczyciele. Rodzice.	
	Kształtowanie i rozwijanie osobowości ucznia	Kształtowanie poczucia własnej wartości dziecka oraz brania odpowiedzialności za swoje decyzje i działania. (Przestrzeganie szkolnych zasad współpracy z rodzicami-priorytet dyrektora szkoły)	Rozmowy kierowane, pogadanki. Nauczanie sytuacyjne. Odwoływanie się do doświadczeń. Rozmowy indywidualne, zajęcia w kręgu. Uroczystości szkolne.	Wychowawcy, psychologowie, pedagog. Wszyscy nauczyciele Rodzice.	
		Radzenie sobie z własną niepełnosprawnością.	Zajęcia tematyczne i rozmowy indywidualne. Nauczanie sytuacyjne.	Wychowawcy, psychologowie, pedagog, wszyscy nauczyciele.	
III. INTELEKTUAL NA	Wspieranie rozwoju intelektualnego ucznia	Pobudzanie zdolności koncentracji, aktywności intelektualnej, umiejętności samodzielnego, refleksyjnego, logicznego, krytycznego i twórczego myślenia.	Gry i zabawy edukacyjne. Zajęcia prowadzone w kręgu. Zajęcia tematyczne. Aktywizujące metody nauczania.	Wychowawcy, wszyscy nauczyciele. Rodzice	Cały rok szkolny.

Rozbudzanie ciekawości poznawczej oraz motywacji do nauki. Promowanie wartości edukacji. (100 rocznica odzyskania niepodległości – wychowanie do wartości i kształtowanie patriotycznych postaw uczniów-priorytet MEN.)	Systemy motywacyjne. Aktywizujące metody nauczania.	Wychowawcy, wszyscy nauczyciele.	
Ekspozowanie mocnych stron uczniów.	Gry i zabawy, odgrywanie scenek. Uroczystości szkolne.	Wychowawcy, wszyscy nauczyciele. Rodzice.	
Kompensowanie i usprawnianie zaburzonych sfer psychofizycznych.	Zajęcia rewalidacyjne, gry i zabawy.	Wychowawcy, wszyscy nauczyciele. Rodzice.	
Kształtowanie sprawności wypowiedzenia się.	TUP. Nauczanie sytuacyjne. Stosowanie AAC.	Wychowawcy, psychologowie, pedagog, wszyscy nauczyciele. Rodzice.	
Rozwijanie umiejętności poszukiwania informacji i przyswajania wiedzy.	Lekcje biblioteczne, wizyty w bibliotece szkolnej. Spotkania z bibliotekarzem. Praca z lekturą, wykorzystanie środków multimedialnych w czasie zajęć.	Wychowawcy, bibliotekarz, wszyscy nauczyciele. Rodzice.	
Przygotowanie do podejmowania działań mających na celu identyfikowanie i rozwijanie własnych zainteresowań. (Przestrzeganie szkolnych zasad współpracy z rodzicami-priorytet dyrektora szkoły)	Prezentacja twórczości uczniów na forum klasy i szkoły, udział w konkursach szkolnych i międzyszkolnych. Pogadanki, zajęcia w kręgu, prace plastyczne, zajęcia muzyczne – ruchowe.	Wychowawcy, wszyscy nauczyciele. Rodzice.	

		Kształtowanie wrażliwości estetycznej poprzez kontakt z dziełami literackimi i wytworami kultury, zapoznanie z wybranymi dziełami architektury i sztuk plastycznych należących do polskiego i europejskiego dziedzictwa kultury, wyzwianie potrzeby kontaktu z literaturą i sztuką dla dzieci.	Praca z lekturą. Wyjazdy do kina, teatru, muzeum. Wycieczki tematyczne. Udział w akademiach i apelach szkolnych.	Wychowawcy, wszyscy nauczyciele. Rodzice	
		Przygotowanie do radzenie sobie w sytuacjach codziennych wymagających umiejętności praktycznych, budzenie szacunku dla pracy ludzi różnych zawodów.	Nauczanie sytuacyjne. Wycieczki. Zajęcia tematyczne.	Wychowawcy, wszyscy nauczyciele. Rodzice	
		Kształtowanie samodzielności. (Zapewnienie bezpieczeństwa uczniom – priorytet dyrektora szkoły)	Nauczanie sytuacyjne. Pozwalanie uczniom na samodzielność. Wycieczki. Zajęcia tematyczne	Wychowawcy, wszyscy nauczyciele. Rodzice.	
		Wypracowanie modelu współpracy z rodzicami rozumianej jako współdecydowanie i współodpowiedzialność za to, co się dzieje w szkole.	Wywiadówki szkolne. Prelekcje, spotkania ze specjalistami. Indywidualne spotkania i rozmowy z rodzicami. Prowadzenie Warsztatów dla Dobrych Rodziców.	Wychowawcy, psychologowie, pedagog, wszyscy nauczyciele.	

IV. SPOŁECZNA	Cel 1: Kształtowanie właściwych relacji społecznych.	<p>Kształtowanie umiejętności nawiązywania i podtrzymywania relacji z rówieśnikami, rozpoznawania ich potrzeb, zgodnej współpracy z innymi, z zachowaniem obowiązujących norm i reguł kultury osobistej. Dbanie o kulturę słowa, nie stosowanie wulgaryzmów.</p> <p>(Rozwijanie kompetencji cyfrowych uczniów i nauczycieli. Bezpieczne i odpowiedzialne korzystanie z zasobów dostępnych w sieci oraz TIK -priorytet MEN.)</p>	Praca wychowawcza na lekcjach, pogadanki. Zajęcia tematyczne. Gry i zabawy integrujące zespół klasowy, zajęcia w kręgu, pogadanki. TUP. Uroczystości szkolne.	Wychowawcy, psychologowie, pedagog, wszyscy nauczyciele. Rodzice.	Cały rok szkolny.
		<p>Zapoznanie z podstawowymi prawami i obowiązkami wynikającymi z roli ucznia oraz członka szkolnej społeczności, rodziny i kraju.</p> <p>(100 rocznica odzyskania niepodległości – wychowanie do wartości i kształtowanie patriotycznych postaw uczniów-priorytet MEN.)</p>	TUP. Praca wychowawcza na lekcjach, pogadanki. Zajęcia tematyczne. Uczestniczenie w apelach i akademiach szkolnych. Zapoznanie uczniów z symbolami narodowymi oraz legendami.	Wychowawcy, psychologowie, pedagog, wszyscy nauczyciele. Rodzice.	
		<p>Rozwijanie empatii, umiejętności podejmowania działań mających na celu pomoc słabszym i potrzebującym, umiejętności rozwiązywania konfliktów i sporów.</p>	Pogadanki, TUP. Odgrywanie scenek, nauczanie sytuacyjne	Wychowawcy, psychologowie, pedagog, wszyscy nauczyciele. Rodzice.	

	Kształtowanie kompetencji komunikacyjnych.	TUP. Nauczanie sytuacyjne. Stosowanie AAC.	Wychowawcy, wszyscy nauczyciele. Rodzice.	
Cel 2: Przestrzeganie norm społecznych.	Kształtowanie umiejętności przestrzegania obowiązujących reguł.	TUP, pogadanki, nauczanie sytuacyjne.	Wychowawcy, psychologowie, pedagog, wszyscy nauczyciele.	
	Zapoznanie i przestrzeganie zasad bezpieczeństwa w szkole i w klasie. (Zapewnienie bezpieczeństwa uczniom –priorytet dyrektora szkoły)	Klasowy kodeks dobrego zachowania, zajęcia tematyczne, nauczanie sytuacyjne, pogadanki.	Wychowawcy.	
	Przygotowanie do bezpiecznego korzystania ze środków komunikacji, zapobiegania i przeciwdziałania sytuacjom problemowym. Odpowiedzialne korzystanie z mediów społecznych. (Rozwijanie kompetencji cyfrowych uczniów i nauczycieli. Bezpieczne i odpowiedzialne korzystanie z zasobów dostępnych w sieci oraz TIK -priorytet MEN.)	Zajęcia tematyczne. Wycieczki. Odwoływanie się do doświadczeń uczniów.	Wychowawcy, wszyscy nauczyciele. Rodzice.	
	Kształtowanie umiejętności utrzymywania ładu i porządku wokół siebie, w miejscu nauki i zabawy.	Nauczanie sytuacyjne. Pogadanka.	Wychowawcy, wszyscy nauczyciele, rodzice	

V. DUCHOWA	Kształtowanie właściwych postaw moralnych.	Przygotowanie do sprawiedliwego i uczciwego oceniania zachowania własnego i innych ludzi;	Zajęcia tematyczne. Nauczanie sytuacyjne. Odwoływanie się do doświadczeń ucznia. Stosowanie zasad moralnych w życiu codziennym.	Wychowawcy, nauczyciele religii. Wszyscy nauczyciele, rodzice.	Cały rok szkolny.
		Doświadczenie religijności	Pogadanka, rozmowa kierowana. Odwoływanie się do doświadczeń i obserwacji ucznia. Udział w szkolnych rekolekcjach, Mszach św. i uroczystościach o charakterze religijnym (Wigilia, Poranek Wielkanocny i in.)	Wszyscy nauczyciele, nauczyciele religii, rodzice.	
		Kształtowanie świadomości odmienności osób niepełnosprawnych, innej narodowości, wyznania, tradycji kulturowej oraz ich praw.	Pogadanka, rozmowa kierowana.	Wychowawcy, wszyscy nauczyciele, rodzice.	

Opracowanie modyfikacji programu:

Aneta Chorzępa